

Gadejuristen

Skindergade 44A, baghuset
1159 København K

T 33310075

kontakt@gadejuristen.dk
www.gadejuristen.dk

CVR: 25048482

**Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K**

Sendt som mail til: beb@sm.dk og jhon@sm.dk

4. december 2024

Høring vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

(Ændring af reglerne om sociale akuttillbud, reglerne vedrørende klage-adgang ved bortvisning fra herberger m.v. samt udvidelse af muligheden for handlekommuneskift for borgere på herberger m.v.)

Vedr. høringsbrevets pkt. 2, § 3 i lovforslaget

Gadejuristen er ikke enige i, at en bortvisning fra en § 110 boform ikke skal kunne påklages til Ankestyrelsen.

Når en borger har taget ophold på et herberg, defineres det som borgerens aktuelle hjem. Det er derfor en ekstremt indgribende foranstaltning at bortvise borgere fra deres hjem uanset bevæggrundene herfor.

Gadejuristen er enig i, at det kan være nødvendigt for en boformsleder at bortvise en borger fra et herberg, såfremt det kan begrundes i fællesskabets bedste. I skriver i forslaget at bortvisning ikke må ske vilkårligt, men skal være båret af saglige hensyn. Dette kan vi kun erklære os enige i. Derfor bekymrer det os ud fra et retssikkerhedsmæssigt perspektiv, at det enkelte bortviste borger ikke kan få Ankestyrelsen til at vurdere, hvorvidt en bortvisning er saglig.

Målgruppen for de danske herberger er hjemløse. Med hjemløshed følger ofte et liv præget af andre voldsomme problemer, som svækker den enkeltes livskvalitet. Når et udsat menneske har behov for at tage ophold på et herberg, har vi at gøre med en person, som står på kanten af velfærdssamfundet. En afgørelse om bortvisning fra et herberg kan sidestilles med at blive smidt på gaden. En sådan afgørelse skal kunne påklages for at sikre den enkeltes retssikkerhed.

Det faktum, at en borger på nuværende tidspunkt kan klage over en bortvisning, ændrer ikke noget på selve bortvisningen, som kan være begrundet i bl.a. sikkerhedsmæssige hensyn overfor andre beboere eller personale, da en klage over bortvisning ikke kan tillægges opsættende virkning. Forslaget er derfor alene et angreb på den bortvistes retigheder og mulighed for at få oprejsning ifm. en usaglig bortvisning.

Regeringen har den seneste tid lagt vægt på, at udsatte mennesker skal behandles med værdighed, hvilket den fremtidige værdighedsreform skal sikre. Det er ikke værdigt at blive frataget et af de vigtigste retssikkerhedsmæssige principper i vores samfund, nemlig klageadgang.

Gadejuristen er bekendt med konkrete sager, hvor borformsledere har truffet afgørelse om bortvisning ud fra ikke-saglige hensyn. Sager der i fremtiden ikke vil kunne påklages, såfremt forslaget bliver vedtaget i sin nuværende form. Derfor kan vi som organisation, der kæmper for udsattes rettigheder, selvfølgelig ikke bakke op om, at man fratager vores målgruppe rettigheder, som de i forvejen skal kæmpe for at nyde godt af.

Gadejuristen synes ikke, at det klæder regeringen at pakke tab af rettigheder ind i en dagsorden om regelforenklning, når den selv samme regering har sat værdighed på dagsordenen for vores samfunds mest udsatte borgere.

Vedr. høringsbrevets pkt. 3, § 2 i lovforslaget

Overordnet set bifalder Gadejuristen lovforslag, der har til hensigt at forbedre indsatsen mod hjemløshed og styrker indsatsen mod at få flere hjemløse borgere i egen bolig med den nødvendige støtte helt fra start.

Vi støder jævnligt på problemstillingen i vores møde med personale på herberger rundt omkring i landet, der kæmper med at få nuværende-, og/eller fremtidige handlekommuner til at samarbejde omkring indsatser for borgeren, herunder også bostøtte.

Vi er dog generelt skeptiske overfor den egentlige effekt, dette lovforslag vil få i praksis af flere årsager.

Allerede på nuværende tidspunkt er handle/opholdskommunale tvister en kæmpe udfordring for vores borgere, der oplever at blive kastet rundt fra kommune til kommune, der alle veje lukker døren i og oplyser, at borgeren må henvende sig til en anden kommune. Det fremgår, at det vil være op til de kommuner at fastsætte nærmere krav og betingelser for aftalen, og at det er frivilligt at indgå aftalen, ligesom kommunen ikke er forpligtet til at foretage en konkret og individuel vurdering af, om der bør indgås en aftale. Vores erfaring er, at mange kommuner ikke vil kunne løfte denne opgave, da de i forvejen på ingen måder er rustet til at håndtere den nuværende lovgivning på området, herunder de eksisterende delegationsregler, og det vil blot skabe større kompleksitet og administrativt tovtrækkeri i kommunerne.

Vi oplever, at de kommunale sagsbehandlere finder retssikkerhedslovens eksisterende regler herfor meget komplicerede og uigennemskuelige i forvejen, og en regelforenklning ville være at foretrække, frem for at indsætte endnu flere bestemmelser.

Vi foreslår som alternativ, at refusionen på 50 % automatisk overføres til den nye handlekommune, også selvom bevilningen af § 85 a-støtte er truffet af en anden kommune. Dette vil medføre, at det ikke er afhængigt af den enkelte kommunes økonomistyring, om den enkelte hjemløses behov for støtte imødekommes.

Derudover er der mange hjemløse i Danmark, der ikke opholder sig på et herberg, eksempelvis gadesovere, som der mangler relevant stillingtagen til i indeværende lovforslag.

Vi savner derudover også et større politisk fokus på den store mangel på specialiseret bostøtte-personale, som vi oplever i mange kommuner, og som har store konsekvenser for de enkelte borgere, hvis de ikke bliver grebet på anden vis.

Med venlig hilsen

GADEJURISTEN
SKADESREDUCERENDE RETSHJÆLP

Skindergade 44A, baghuset

1159 København K

Tlf.nr. +45 33 31 00 75

Mail: kontakt@gadejuristen.dk

www.gadejuristen.dk

Social- og Boligministeriet

beb@sm.dk og jhon@sm.dk

Abel Cathrines Gade 21, st.th
1654 København V
(+45) 33 33 05 05
CVR: 42350176
kontakt@stenbroensjurister.dk

stenbroensjurister.dk

5. december 2024

Jnr. L-1920

TOBI

Høringssvar om klageadgang ved bortvisning fra herberg

Stenbroens Jurister takker for opfordringen til at afgive høringssvar over forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Vi har alene bemærkninger til de dele af lovforslaget, der vedrører fjernelse af retten til at klage over bortvisning fra herberger mv.

Indledende bemærkninger

Med dette lovforslag fjernes socialt udsatte borgeres mulighed for at klage til Ankestyrelsen over bortvisning fra herberg og andre tilbud efter servicelovens § 109 og § 110. Stenbroens Jurister har tidligere den 26. oktober 2023 sammen med De Hjemløses Landsorganisation (SAND) henvendt os til social- og boligministeren og advaret imod dette. Henvendelsen vedlægges som bilag til høringssvaret.

Det fremgår direkte af lovforslagets bemærkninger, at forslaget har negative konsekvenser for borgernes retssikkerhed (de almindelige bemærkninger, afsnit 11). Dét er Stenbroens Jurister helt enige i. Vi har derfor svært ved at forstå, hvorfor lovforslaget fremsættes af denne regering, da det forekommer os at stride mod ambitionerne om mere værdighed for samfundets mest udsatte. Desuden finder vi lovforslagets bemærkninger usammenhængende.

Klageadgangen indskrænker ikke muligheden for at bortvise

Som det fremgår af lovforslaget, kan en boformsleder fastsætte regler, som er nødvendige for, at fx et herberg kan fungere, og beboere kan i visse situationer bortvises, hvis disse regler ikke overholdes. Dette ændrer lovforslaget ikke på. Det er alene muligheden for at klage over en sådan bortvisning der ophæves.

Alligevel begrundes lovforslaget med, at "en bortvisning er en mulighed, som boformslederen har i forhold til at kunne reagere straks og uden unødigt ophold, hvis en beboer f.eks. udøver

vold, optræder stærkt truende, eller på anden grov måde, selv inden for de vide rammer, der nødvendigvis må være på et herberg mv., har handlet på en måde, der er uforeneligt med fortsat ophold på herberget mv. Det vil typisk være tilfælde, hvor beboeren således forbryder sig mod eventuelle ordensreglerne på herberget m.v.”

I Stenbroens Jurister forstår vi ikke denne argumentation. Vi er helt enige i, at boformslederen skal have mulighed for at fastsætte generelle regler, som er nødvendige for at botilbuddet kan fungere. Vi er også enige i, at det i ekstreme situationer, fx ved vold, skal være muligt at bortvise en beboer.

I Stenbroens Jurister kan vi imidlertid ikke se, hvordan muligheden for *efterfølgende* at klage over bortvisningen forhindrer boformslederen i at reagere straks i de nævnte tilfælde. Det bemærkes i den forbindelse, at en klage til Ankestyrelsen ikke har opsættende virkning, hvilket også fremgår af lovforslaget.

Efter Stenbroens Juristers opfattelse giver de nugældende regler en rimelig balance mellem hensynet til boformslederens behov for at kunne reagere straks og bortvise en beboer ved fx vold, mens beboerne har mulighed for at klage over vilkårlige og ulovlige bortvisninger.

Som det fremgår af bemærkninger til lovforslaget, kræver en afgørelse om bortvisning, at de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglighed, proportionalitet og ligebehandlingsprincippet skal være opfyldte. Disse principper opretholdes og beskyttes gennem muligheden for at klage over en afgørelse og få taget stilling til om bortvisningen var lovlig. Det styrker både retssikkerheden for den enkelte klager og generelt for beboere på herberger mv. gennem klageadgangens forebyggende potentiale og den afgrænsning mellem lovlige og ulovlige bortvisninger, der udvikles gennem klagemyndighedens praksis.

Hvis lovforslaget gennemføres, vil en bortvist beboer ikke længere kunne få prøvet afgørelsen administrativt, men vil dermed stå helt uden lettilgængelige og effektive retsmidler. Beboeren vil kunne klage til Ombudsmanden og eventuelt få en udtalelse om sagen. Men udtalelsen vil ikke have nogen bindende virkning for myndighederne. Ønsker en beboer at få truffet en bindende afgørelse om lovligheden af en bortvisning, vil det kræve en retssag (anerkendelsessøgsmål) mod boformslederen/herberget. Også selvom bortvisningen fremstår åbenlyst urimelig.

I Stenbroens Jurister mener vi ikke, at retssager er hensigtsmæssige til omgørelse af ulovlige afgørelser om bortvisning fra herberger. Men retssagerne kan blive nødvendige som konsekvens af den foreslåede lovændring.

Bortvisning i praksis

Klageadgangen er vigtig fordi hjemløse ikke kun bortvises, når det er absolut nødvendigt, som fx ved vold og alvorlige trusler, der fremhæves som eksempler i lovforslaget. Der sker også bortvisninger, som begrundes i, at borgeren har drukket alkohol eller indtaget euforiserende stoffer, har talt grimt eller forsvaret sig mod en anden beboer.

En bortvisning fra et herberg er et voldsomt indgreb, som i praksis ofte betyder, at stærkt udsatte personer smides direkte på gaden uden et sted at være eller sove. Det er derfor helt fundamentalt for herbergbeboeres værdighed og retssikkerhed, at der ikke frit kan udvikles en ulovlig praksis på området.

I en af de sager, som lå til grund for Ankestyrelsens principmeddelelse 3-22 og for Ombudsmandens udtalelse af 18. september 2023, blev den bortviste person (M) angrebet med en kniv af en anden beboer på et herberg. Angrebet var fuldstændigt tilfældigt og M forsvarede sig ved at løfte en potted plante foran sit ansigt. Politiet kom og hentede den angribende beboer, som blev bortvist. Flere dage efter episoden blev M også bortvist fra herberget med den begrundelse, at han havde været involveret i en voldsepisode. Personalet havde ikke overværet episoden, da de havde låst sig inde på et kontor.

Stenbroens Jurister har bistået i en række sager om bortvisning fra herberger. I en konkret sag bortviste et herberg en beboer for overtrædelse af husordenen, fordi beboeren havde filmet en medarbejder, selvom det efterfølgende viste sig, at beboeren blot havde lydoptaget en samtale med medarbejderen. Fordi der ikke var en passende bestemmelse i herbergets husorden om forbud mod at filme/optage medarbejdere, valgte herberget i deres begrundelse for bortvisningen at henvise til en bestemmelse i husordenen om vold og trusler. Dette resulterede i, at beboeren fik aktiveret en behandlingsdom i psykiatrien, da det nu fremstod som om, han var blevet bortvist pga. vold og trusler, selvom det ikke var tilfældet.

I en anden sag har Stenbroens Jurister oplevet, at husordenen blev brugt til at bortvise en beboer, der ikke formåede at rydde sit værelse op. Bortvisningen skete med henvisning til, at det fremgik af husordenen, at beboerne havde ansvaret for daglig rengøring. Herberget havde ikke forudgående søgt dialog med handlekommunen om, hvorvidt beboeren fik tilstrækkelig støtte. Beboeren endte på gaden med få dages varsel.

Efter Stenbroens Juristers opfattelse illustrerer disse sager, at bortvisninger fra herberger mv. ikke altid fremstår nødvendige, rimelige og velbegrundede. Netop derfor er der behov for at udsatte borgere *efterfølgende* kan få en uvildig prøvelse af bortvisningens lovlighed, herunder som garanti mod udvikling af en generel ulovlig praksis på området.

Vigtigere på grund af hjemløssereformen

Hjemløssereformen har ændret refusionsreglerne omkring ophold på herberg, så kommunerne ikke længere får samme medfinansiering, hvis kommunens borgere opholder sig i længere tid på et herberg. Selvom det ikke er en formel mulighed, frygter vi i Stenbroens Jurister, at reformen kan medføre, at herberger i tiltagende grad vil opleve et pres for at udskrive beboere, som kommunen ikke selv har kompetence til at udskrive, fordi betingelserne i servicelovens § 110, stk. 5, ikke er opfyldt.

Stenbroens Jurister støder løbende på eksempler, hvor et herberg af egen drift har bortvist eller udskrevet en beboer, fordi kommunen stopper betalingen til herberget. Hvis lovforslaget gennemføres, vil disse afgørelser ikke nødvendigvis kunne påklages til Ankestyrelsen. Det kan dermed blive særdeles vanskeligt at få stoppet en sådan praksis.

Endelig finder Stenbroens Jurister det relevant at bemærke, at Ankestyrelsen i dag realitetsbehandler meget få sager om ophold mv. på tilbud efter servicelovens § 110. Opretholdelse af klageadgangen antages derfor ikke at udgøre en uforholdsmæssig administrativ byrde overfor klageadgangens retssikkerhedsmæssige værdi.

På baggrund af ovenstående anbefaler Stenbroens Jurister, at man ikke fjerner klageadgangen.

Med venlig hilsen

Stenbroens Jurister

Tobias Dorph og Filip Soos

Social- og Boligministeriet

København den 5. december 2024

Hjem til Alle takker for høring vedr. Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Vedr. Del 1: Hjemmel til overnatning på sociale akuttilbud

Hjem til Alle tilslutter sig lovforslagets del 1 med følgende bemærkning

Mulighed for overnatning på sociale akuttilbud kan være et relevant tilbud, hvis det er kortvarigt og ikke benyttes som erstatning for behandling, såsom indlæggelse i behandlingspsykiatrien eller midlertidige botilbud som §107.

Hjem til Alle anbefaler derfor, at brugen af overnatning på akuttilbud monitoreres for at sikre, at de "nye" akuttilbud ikke erstatter relevante behandlingstilbud.

Vedr del 2: Hjemmel til bortvisning fra herberger mv. efter servicelovens §110

Hjem til Alle tilslutter sig ikke lovforslagets del 2 med følgende bemærkning

Botilbud efter §110 skal kunne rumme borgere med komplekse problemer med alt hvad dette medfører. Boformerne skal naturligvis have mulighed for at udskrive borgere der eks. er til fare for dem selv, andre beboere og personalet. Da klageretten over bortvisning ikke har opsættende virkning, ser Hjem til Alle ikke nogen årsag til at fjerne denne mulighed.

Hjem til Alle anbefaler derfor, at klageretten beholdes samt, at antallet af klager og afgørelser monitoreres med det formål at belyse, hvorvidt boformerne formår at tilbyde støtte til borgere med komplekse problemer. Monitoreringen kan belyse, hvorvidt der forekommer en systematik i udskrivelser hos enkelte boformer samt hvorvidt boformerne har de nødvendige kompetencer til at støtte borgere med komplekse problemer.

Vedr. del 3: Mulighed for handlekommuneskift under ophold på herberger mv. Efter §110

Hjem til Alle tilslutter sig lovforslagets del 3 med følgende bemærkning

Forslaget er et lille skridt i den rigtige retning ift. at forbedre muligheden for handlekommuneskift for borgere i hjemløshed. Forslaget tilgodeser dog kun borgere, hvor kommunerne indgår en aftale forud for opholdet på §110 tilbud ophører og dermed ikke borgere, hvor opholdet af den ene eller anden årsag ophører forud for indgåelse af en evt. aftale, eksempelvis hvis borgeren finder en bolig i opholdskommunen på egen hånd.

Forslaget tilgodeser heller ikke borgere, hvor de involverede kommuner ikke indgår aftale, og borgere som ikke tager ophold på §110 tilbud.

Hjem til Alle anbefaler derfor, at lovforslagets del 3 gennemføres, men at der samtidigt iværksættes en proces for tilpasning af Servicelovens §176 a, som adresserer følgende problemer:

1. At statens refusionen til udgifter efter Servicelovens § 85 a kun er gældende, hvis kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om bostøtte inden borgerens udskrivning fra § 110 tilbuddet. Der bør, ligesom for statens refusion på § 107 tilbud, indføres et "refusionsvindue" på minimum 6 måneder efter borgerens udskrivning fra § 110 tilbuddet.
2. At statens refusionen til udgifter efter Servicelovens § 85 a kun gældende for borgere der tager ophold på § 110 tilbud. Der bør indføres statsrefusion på § 85 a for alle borgere i hjemløshed, således, at kommunerne har incitament til at tilbyde alle borgere i hjemløshed, uanfægtet deres hjemløshedssituation, den støtte vi ved virker bedst, nemlig Housing First. Dette vil også løse ovenstående problem, da § 110 tilbuddene således ikke længere vil være indgangen til statens refusion på § 85 a og dermed Housing First støtten.

Med venlig hilsen

Kira West

Direktør i Hjem til Alle alliancen

hus forbi

Hus Forbis høringssvar til udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

Tak for muligheden for at bidrage med et høringssvar.

Hus Forbi er bekymrede for at afskære herbergsbeboere klageadgang over udskrivning.

Helt principielt bør alle borgere have mulighed for at klage over afgørelser vedrørende dem selv. Det gælder også de mest udsatte. Hus Forbi mener, at det *især* gælder de mest udsatte. Det er dem, der sjældent passer ind i eksisterende rammer, regler og procedurer, og dem der i udvidet grad har brug for klageadgangen. Kun på den måde kan vi udvikle hjælpesystemerne, så de passer de mest udsatte samt beskytte den enkeltes rettigheder. Dette er særlig vigtigt i forhold til en målgruppe, som typisk ofte ikke har fået deres rettigheder opfyldt og ikke er den store tillid til hjælpesystemet. At fjerne klageadgangen vil slå yderligere skår i den tillid.

Spørgsmålet om klageadgang vil ikke mindske herbergsledernes mulighed for at opstille husordener eller udskrive beboere, som ikke overholder den. Den mulighed vil være uændret i praksis, og herbergslederne har samme råderum som nu til at foretage individuelle vurderinger.

I dag findes der ikke er en ensartet praksis i forhold til udskrivningerne. Det behøver der heller ikke at være, da herbergerne er forskelligartede og har forskellige målgrupper. Men forsvinder klageretten vil mulighederne for at udvikle og italesætte den faglig praksis- og forholde sig kritisk til den— også forsvinde. Det vil dermed også slå skår i muligheden for at udvikle på kvaliteten af den socialfaglige praksis.

I forhold til de andre ændringspunkter, støtter Hus Forbi op om muligheden for at skifte handlekommune samt mulighed for at tilbyde akutovernatning og tilslutter sig også forslaget om hjemmel til at kommunalbestyrelserne kan beslutte, at lederen af et akuttilbud kan tilbyde overnatninger.

Til

Social- og Boligstyrelsen

Høringssvar til forslag til Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Ændring af reglerne om sociale akuttillbud, reglerne vedrørende klageadgang ved bortvisning fra herberger m.v. samt udvidelse af muligheden for handlekommuneskift for borgere på herberger m.v.)

1. Hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at lederen af et akuttillbud kan tilbyde op til tre overnatninger på akuttillbud.

KFUKs Sociale Arbejde har ingen bemærkninger til dette forslag.

2. Fjernelse af borgerens ret til at klage over bortvisning fra herberger m.v.

KFUKs Sociale Arbejde er imod at fjerne hjemløses ret til at klage over bortvisninger fra herberger.

Vi er enige i ministeriets vurdering af, "at en bortvisning er en mulighed, som boformsleder har i forhold til at kunne reagere straks og uden unødigt ophold med henblik på at kunne sikre ro og orden, hvis en beboer fx udøver vold eller optræder truende og evt. udadreagerende overfor øvrige beboer eller personale på herberget, og at det typisk vil være tilfælde, hvor beboeren således forbryder sig mod eventuelle ordensregler på herberget".

Dette forhold ændrer imidlertid ikke på, at en herbergsbeboer, der bliver bortvist, skal have mulighed for at klage over bortvisningen til Ankestyrelsen.

Hvis ikke de har det, er der risiko for at "besværlige" borgere bliver udsat for vilkårlige bortvisninger eller bortvisninger på ikkesagligt grundlag.

Det er afgørende at hjemløse sikres retten til at få prøvet, om beslutningen om en bortvisning er truffet på et sagligt grundlag, og er begrundet i vold eller trusler.

Denne målgruppe har også krav på retssikkerhed og har en retsfølelse, og ser muligheden for at klage over bortvisning fra et herberg, som en del af det at sikre dem værdighed og ligeværd.

Vi mener derfor at klagemuligheder for målgruppen skal opretholdes.

3. Mulighed for, at borgeren kan skifte handlekommune under ophold på herberger m.v.

KFUKs Sociale Arbejde støtter muligheden for handlekommuneskift under ophold på herberger mv. efter servicelovens § 110.

Det gør vi fordi det styrker muligheden for, at borgeren får den rette støtte ifm. tildeling af bolig, og får den hurtigere, idet vi går ud fra at refusionen følger med til den nye handlekommune.

Vi mener faktisk det vil styrke muligheden for et godt samarbejde mellem herberg, kommune og borger, hvis der var tale om en SKAL, og ikke en KAN-regel, så alle borgere, der flytter fra herberg til egen bolig, får handlekommune og støtte så tæt på, og så hurtigt som muligt.

Endeligt mener KFUKs Sociale Arbejde, at det er vigtigt, borgeren gives tid til at tage stilling til i hvilken kommune denne ønsker at bo, så borgeren ikke oplever et u hensigtsmæssigt tidspres.

Med venlig hilsen

Ann-Sofie Bech von Hielmcrone

Generalsekretær, KFUKs Sociale Arbejde

Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
E-mail: beb@sm.dk og jhon@sm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 91325719
MIKL@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 24/02532-2

5. DECEMBER 2024

HØRINGSSVAR OVER LOVUDKAST OM ÆNDRING AF BL.A. REGLERNE VEDRØRENDE KLAGEADGANG VED BORTVISNING FRA HERBERGER M.V.

Social- og Boligministeriet har ved e-mail af 6. november 2024 anmodet om Institut for Menneskerettigheders (fremover instituttet) eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Ændring af reglerne om sociale akuttilbud, reglerne vedrørende klageadgang ved bortvisning fra herberger m.v. samt udvidelse af muligheden for handlekommuneskift for borgere på herberger m.v.).

Instituttet har bemærkninger til den del af lovudkastet, som handler om at ændre reglerne vedrørende klageadgangen ved bortvisning fra herberger m.v.

SAMMENFATNING

Lovudkastet lægger med forslaget om at fjerne adgangen til at klage over afgørelser om bortvisning fra et herberg m.v. op til væsentligt at begrænse borgerens retssikkerhed. Det skyldes, at forslaget øger den alvorlige risiko for, at der forekommer vilkårlighed i, hvornår en borger bortvises fra et herberg m.v.

Alvorligheden understreges af, at der er tale om en særligt sårbar målgruppe, som har akut behov for midlertidigt ophold i en boform, og hvor der efter menneskeretten gælder en skærpet forpligtelse for staten til at sikre, at der er tilstrækkelige garantier imod vilkårlighed.

Desuden er det indgribende for en borger at blive bortvist fra et herberg m.v., da en bortvisning skaber en alvorlig risiko for at øge udsathedens for en borger, som forvejen er i en særligt udsat position, herunder ved at personen, der bliver bortvist, kan være nødsaget til at overnatte på gaden.

Det er på den baggrund efter instituttets opfattelse centralt at bevare en adgang for borgere til at klage over afgørelser om bortvisning fra et herberg m.v. for at sikre de berørte beboeres rettigheder og retssikkerhed.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Social- og Boligministeriet bevarer adgangen til at klage over afgørelser om bortvisning fra et herberg m.v.

BEVAR KLAGEADGANG VED AFGØRELSE OM BORTVISNING

Instituttet bemærker indledningsvist, at det foreslåede lovudkast vedrører hjemløse personer, som tager ophold på herberger m.v., og som er en særligt sårbar målgruppe, som har akut behov for midlertidigt ophold i en boform.¹

Hjemløse personer betragtes i et menneskeretligt perspektiv som personer, der ikke har fået opfyldt deres sociale og økonomiske menneskerettigheder. Det menneskeretlige udgangspunkt er, at det skal være muligt for det enkelte menneske at leve en værdig tilværelse.² Staten har derfor en forpligtelse til at sikre imod, at den enkelte ender i en uværdig livssituation. Det betyder grundlæggende, at staten skal etablere en juridisk og administrativ ramme, som gør staten i stand til at opfylde sine menneskeretlige forpligtelser.³

Med lovudkastet foreslår Social- og Boligministeriet bl.a. at ændre servicelovens § 166, stk. 2, så der ikke længere skal være adgang til at klage over afgørelser om udskrivning som følge af bortvisning fra herberger m.v. efter servicelovens 110, stk. 4 (lovudkastets § 1, nr. 2).

Denne del af lovudkastet udspringer af et længere forløb, hvor en borger først klagede over en bortvisning fra et forsorgshjem til Ankestyrelsen, der den 14. marts 2022 afviste sagen, da Ankestyrelsen i principmeddelelse 3-22 af 4. marts 2022 var nået frem til, at der ikke

¹ Se forarbejderne til lov nr. 660 af 8. juni 2017, hvor der blev indført en klageadgang over afgørelser om udskrivning fra et herberg m.v., de almindelige bemærkninger, punkt 2.12.2, tilgængelig her, <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/201612L00150>.

² Se bl.a. præambelen til både FN's Konvention om Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder og FN's Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder.

³ Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Wa Baile mod Schweiz, dom af 20. februar 2024, præmis 125.

var adgang til at klage over afgørelser om bortvisning fra herberger m.v.⁴

De Hjemløses Landsorganisation (SAND) klagede herefter på vegne af borgeren til Folketingets Ombudsmand over Ankestyrelsens afgørelse. Folketingets Ombudsmand udtalte 18. september 2023, at Ombudsmanden var uenig i Ankestyrelsens retsopfattelse, idet der efter ombudsmandens opfattelse var adgang til at klage over afgørelser om bortvisning fra herberger m.v.⁵

Det er på den baggrund, at ministeriet nu med lovudkastet foreslår at fjerne klageadgangen ved afgørelser om bortvisning fra herberger m.v. (lovudkastets almindelige bemærkninger, punkt 2.2.2).

Det er Social- og Boligministeriets opfattelse, at der er væsensforskel på en udskrivning begrundet i boformslederens vurdering af, at borgeren ikke (længere) er i målgruppen for ophold på herberget m.v. og en udskrivning, hvor en borger bortvises begrundet i alvorlige handlinger, og hvor der også er et hensyn at tage til andre beboere og personale.

Social- og Boligministeriet argumenterer derudover i lovudkastet for, at der ikke skal være adgang til at klage over en bortvisning fra et herberg m.v., fordi bortvisning er en mulighed, som boformslederen har i forhold til at kunne reagere straks og uden unødigt ophold, hvis en beboer f.eks. udøver vold, optræder stærkt truende, eller på anden grov måde, selv inden for de vide rammer, der nødvendigvis må være på et herberg m.v., har handlet på en måde, der er uforeneligt med fortsat ophold på herberget m.v. Det vil typisk være tilfælde, hvor beboeren således forbryder sig mod eventuelle ordensregler på herberget m.v. (lovudkastets almindelige bemærkninger, punkt 2.2.2).

Social- og Boligministeriet giver dermed i lovudkastet udtryk for den opfattelse, at en klageadgang over afgørelser om bortvisning fra et herberg m.v., fratager boformslederens mulighed for at reagere straks og for at varetage hensynet til andre beboere og personale.

⁴ Se Ankestyrelsens (nu ophævede) principmeddelelse 3-22 af 4. marts 2022, tilgængelig her, <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2022/9205>. Den konkrete sag er gengivet i udtalelsen fra Folketingets Ombudsmand, FOB 2023-26 af 18. september 2023, tilgængelig her, <https://www.ombudsmanden.dk/find-viden/udtalelser/2023/2023-26>.

⁵ Udtalelse fra Folketingets Ombudsmand, FOB 2023-26 af 18. september 2023, tilgængelig her, <https://www.ombudsmanden.dk/find-viden/udtalelser/2023/2023-26>.

Instituttet har meget svært ved at se, hvordan det at have adgang til at klage over afgørelser om bortvisning fra herberger m.v., begrænser boformslederens mulighed for at opretholde sikkerhed og tryghed på herberget m.v.

Hvis klageadgangen ved afgørelser om bortvisning fra et herberg m.v. bevares, ændrer det ikke på, at en klage over en sådan afgørelse fortsat som udgangspunkt ikke har opsættende virkning, jf. § 72, stk. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

En beboer, som er blevet bortvist, og som klager over denne bortvisning, vil dermed alene have adgang til fortsat ophold på herberget m.v. i de situationer, hvor Ankestyrelsen vurderer, at klagen skal have opsættende virkning, jf. § 72, stk. 4, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.⁶

Det må i den forbindelse forventes, at Ankestyrelsen under en klagesag ser på, hvilken adfærd fra borgeren, der ligger til grund for bortvisningen, herunder om der er tale om vold og trusler, og om der er et hensyn at tage til andre beboere og personale, når styrelsen skal tage stilling til, om en klage skal tillægges opsættende virkning.

Instituttet ønsker desuden at gøre opmærksom på, at Ankestyrelsen selv har påpeget en række alvorlige forhold, som alle taler for at bevare klageadgangen over afgørelser om bortvisning fra et herberg m.v.

I forbindelse med Ankestyrelsens stillingtagen til spørgsmålet om, hvorvidt der i serviceloven var en adgang til at klage over afgørelser om bortvisning fra et herberg m.v., vurderede Ankestyrelsen således;

- at det er indgribende for en borger at blive bortvist fra sit opholdssted,
- at det kan forekomme uhensigtsmæssigt, at der ikke er klageadgang over afgørelser om bortvisning fra et herberg m.v.,
- at det kan forekomme svært forklarligt og muligvis tilfældigt, at visse former for udskrivning kan behandles af Ankestyrelsen, mens andre ikke kan, og

⁶ Se også vejledning over botilbud m.v. til voksne af 3. oktober 2023, punkt 187, tilgængelig her, <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2023/9766>.

- at det i særlig grad vil gøre sig gældende, hvor institutionen så at sige kan vælge, hvilket hjemmelsgrundlag den vil benytte.⁷

Når beboere bliver bortvist fra herberger m.v., sker det som følge af overtrædelser af stedets husorden, der fastsætter generelle regler, som er nødvendige for, at boformen kan fungere ud fra sit formål.

Der er en række krav, der skal overholdes, når en husorden fastsættes, herunder om saglighed og proportionalitet. Ligesom borgerens friheds- og menneskerettigheder medfører væsentlige begrænsninger i, hvordan et herberg m.v. kan regulere borgernes forhold.⁸

Desuden er der en række krav, der skal overholdes, når en boformsleder træffer afgørelse om at bortvise en beboer fra et herberg m.v., herunder krav til begrundelse efter forvaltningsloven.

Adgangen til at klage, når en borger bortvises fra et herberg m.v., udgør en central retssikkerhedsgaranti for at sikre, at både bortvisningen konkret og de relevante dele af husordenen overholder kravene i lovgivningen, herunder at bortvisning og husorden er i overensstemmelse med borgerens grundlæggende rettigheder.

Behovet for at sikre retssikkerheden for denne gruppe borgere blev anerkendt, da der i 2017 blev indført en klageadgang over afgørelser om udskrivning, herunder bortvisning, fra et herberg m.v. Det skete dengang for at styrke borgerens retssikkerhed.⁹

Når der nu med lovudkastet lægges op til at begrænse denne klageadgang til kun at vedrøre afgørelser om udskrivning begrundet i, at borgeren ikke (længere) er i målgruppen for herberget m.v., er der således tale om en begrænsning af borgerens retssikkerhed, som efter instituttets opfattelse er af en væsentlig karakter.

⁷ Som gengivet i udtalelsen fra Folketingets Ombudsmand, FOB 2023-26 af 18. september 2023, side 12, tilgængelig her, <https://www.ombudsmanden.dk/find-viden/udtalelser/2023/2023-26>.

⁸ Se endeligt svar på spørgsmål 191 fra Folketingets Socialudvalg af 26. februar 2024, tilgængelig her, <https://www.ft.dk/samling/20231/almindel/SOU/spm/191/index.htm>.

⁹ Forarbejderne til lov nr. 660 af 8. juni 2017, de almindelige bemærkninger, punkt 2.12.2, tilgængelig her, <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/201612L00150>.

Det skyldes, at en fratagelse af adgangen til at klage over afgørelser om bortvisning øger den alvorlige risiko for, at der forekommer vilkårlighed i, hvornår en borger bortvises fra et herberg m.v.

Alvorligheden understreges af, at der er tale om en særligt sårbar målgruppe, som har akut behov for midlertidigt ophold i en boform, og hvor der efter menneskeretten gælder en skærpet forpligtelse for staten til at sikre, at der er tilstrækkelige garantier imod vilkårlighed.

Desuden er det indgribende for en borger at blive bortvist fra et herberg m.v., da en bortvisning skaber en alvorlig risiko for at øge udsathed for en borger, som forvejen er i en særligt udsat position, herunder ved at personen, der bliver bortvist, kan være nødsaget til at overnatte på gaden.

Det er på den baggrund efter instituttets opfattelse centralt at bevare en adgang for borgere til at klage over afgørelser om bortvisning fra et herberg m.v. for at sikre de berørte beboeres rettigheder og retssikkerhed.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Social- og Boligministeriet bevarer adgangen til at klage over afgørelser om bortvisning fra et herberg m.v.

Med venlig hilsen

Mikkel Lindberg Laursen

CHEFKONSULENT

Til
Social og boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

5. december 2024

Høringssvar over udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Ændring af reglerne om sociale akuttillbud, reglerne vedrørende klageadgang ved bortvisning fra herberger m.v. samt udvidelse af muligheden for handlekommuneskift for borgere på herberger m.v.)

Blå Kors Danmark driver 10 hjemløsetilbud/herberger i Danmark og ønsker med dette høringssvar at gøre opmærksom på de positive og negative konsekvenser disse lovændringer vil kunne medføre for borgere i hjemløshed.

Ad. 1. Hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at lederen af et akuttillbud kan tilbyde op til tre overnatninger på akuttillbud.

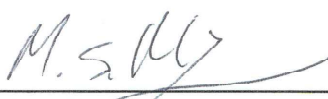
- Blå Kors Danmark driver ikke nogen akuttillbud efter SEL §82c, men finder lovændringen relevant for målgruppen.

Ad. 2. Fjernelse af borgerens ret til at klage over bortvisning fra herberger m.v.

- Blå Kors Danmark er enig i, at det i enkelte tilfælde kan blive nødvendigt med en bortvisning, såfremt en borger ikke kan være under de gældende ordensregler på tilbuddet. Vi er også enig i, at dette skal betragtes som en udskrivning, som lederen på herberget har ret til.
- Blå Kors Danmark finder det dog problematisk, at borgeren ikke har ret til at klage over denne afgørelse til Ankestyrelsen. Selvom det i praksis sjældent vil ændre en konkret afgørelse på grund af bl.a. tidsperspektivet og sagens karakter, vil en klage til ankestyrelsen være med til at danne grundlag for de fremtidige rammer for bortvisninger på herberger, og dermed sikre social udsatte borgere nogle grundlæggende rettigheder.
- Man bør altid være meget varsom med at fratage udsatte befolkningsgrupper grundlæggende rettigheder, da det ofte er en gruppe, som kan have svært ved markere sig i offentlige debatter, og som på grund af deres sociale situation ofte ikke har overskud til at kæmpe kampe mod det offentlige system.

Ad. 3. Mulighed for, at borgeren kan skifte handlekommune under ophold på herberger m.v.

- Denne lovændring er særdeles relevant, da vi ofte støder på udfordringer med at sikre relevant støtte i egen bolig, når en borger vælger at skifte bopælskommune.
- Blå Kors Danmark så gerne, at man gik endnu videre, så borgeren automatisk skifter handlekommune, når borgeren står med en underskrevet lejekontrakt i en ny kommune. På den måde kan støtten både planlægges og iværksættes mens borgeren er på herberget, hvilket vil sikre den bedste overgang fra herberg til egen bolig og dermed øge succesraten for at blive i egen bolig, jf Housing First principperne.

Morten Skov Mogensen
Generalsekretær Blå Kors Danmark

Lars Thidemann Jensen
Vicegeneralsekretær Blå Kors Danmark

Til

5. december 2024

Social- og Boligministeriet

Holmens Kanal 22

1060 København K

Sendt til: beb@sm.dk og jhon@sm.dk

Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Ændring af reglerne om sociale akuttilbud, reglerne vedrørende klageadgang ved bortvisning fra herberger m.v. samt udvidelse af muligheden for handlekommuneskift for borgere på herberger m.v.)

Kommunale Velfærdschefer bakker op

Idet Kommunale Velfærdschefer takker for muligheden for at afgive høringssvar fremsendes hermed bemærkninger til Forslag til ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Kommunale Velfærdschefer bakker op om lovforslaget med følgende opmærksomhedspunkter:

I relation til hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at lederen af et akuttilbud kan tilbyde op til tre overnatninger på akuttilbud, ønsker vi at bemærke, at der kan opstå risiko for opgaveglidning mellem den regionale og kommunale opgaveløsning. Intention om at forebygge indlæggelser i psykiatrien er vi enige i. Men vi savner et kommunalt økonomisk incitament til at oprette og drive pladser. Kanbestemmelsen i lovforslaget gør, at kommunerne ikke er forpligtet og en bekymring kan være, at der i flere tilfælde kan være en gråzone mellem den kommunale opgaveløsning og den regionale opgaveløsning.

Intentionen om at fjerne borgerens ret til at klage over bortvisning fra herberger efterlader den kommunale opgaveløsning med ret få handlemuligheder og beror på evnen til at samarbejde med de almene boligselskaber om anvisningsret. Og der er mange borgere om buddet på de boliger, som kommunen kan anvise.

Med disse opmærksomhedspunkter bakker Kommunale Velfærdschefer op om lovforslaget.

Mvh

Jakob Bigum Lundberg

Formand, Kommunale Velfærdschefer

Social- og Boligministeriet

Fremsendt til beb@sm.dk samt jhon@sm.dk

Dato: 5. december 2024

Høringssvar over udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Ændring af reglerne om sociale akuttilbud, reglerne vedrørende klageadgang ved bortvisning fra herberger m.v. samt udvidelse af muligheden for handlekommuneskift for borgere på herberger m.v.)

Socialtilsyn Hovedstaden har ved e-mail af den 6. november 2024, modtaget Social- og Boligministeriets høring om ændring af lov om social service samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Lovforslaget indeholder tre dele.

Socialtilsyn Hovedstaden afgiver høringssvar til første del vedrørende hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at lederen af et akuttilbud kan tilbyde op til tre overnatning på akuttilbud.

Vi anerkender intentionerne bag lovforslaget, men ønsker at fremhæve nogle bekymringer og overvejelser, som vi mener bør tages i betragtning ved implementering af forslaget.

Risikoen for lang opholdstid og utilstrækkelige ressourcer:

Vi har erfaring med, at der kan være en risiko for, at borgere bliver i akuttilbuddene længere end reglen er tiltænkt. Dette skal ses i lyset af vores erfaringer fra akutbestemmelsen jf. servicelovens § 4, stk. 4 samt barnets lov § 12, stk. 3 samt de evalueringer ministeriet har gjort i forbindelse med satspuljeforsøgene, hvor det beskrives i udkastet til lovforslaget, at det gennemsnitlige behov for overnatning for borgerne var 2,4 pct. Vi bemærker i den sammenhæng, at det beskrives at det 34 gange skete, at borgerne overnattede i otte nætter eller derover. På baggrund af dette, ser vi en risiko for at behovet for overnatning, for nogle borgere, vil være større end lovforslaget lægger op til.

Vi anerkender, at lovforslaget har til hensigt at forbedre tilbuddene til borgere med psykisk lidelse og forhindre unødvendige indlæggelser. Dog påpeger vi, at der er væsentlige risici og bekymringer i forhold til implementeringen, især hvad angår kompetencer, ressourcer og opfølgning. Vi opfordrer derfor til, at der tages højde for disse udfordringer i den videre behandling af lovforslaget.

Målgruppen og behovet for relevante faglige kompetencer:

Lovforslaget er rettet mod borgere med psykisk lidelse, og et af formålene er at undgå indlæggelser som følge af akut mistrivsel. Vi finder det derfor relevant, at leder, eller dennes stedfortræder, har de nødvendige faglige kompetencer til at vurdere, om en borger skal tilbydes overnatning i et akuttilbud, eller om det er mere hensigtsmæssigt at henvise borgeren til psykiatrisk skadestue eller indlæggelse. Det er afgørende, at beslutningen træffes af fagfolk med erfaring og ekspertise på området, så det sikres, at borgeren får den rette hjælp i den rette situation.

Behov for særlige kompetencer i døgnets timer samt bemanning og opfølgning:

For at kunne tilbyde overnatning i et akuttilbud må det forudsættes, at der er tilstrækkelige bemandingsressourcer, så akuttilbuddene kan imødekomme borgernes akutte behov, også i nattetimerne. Dette indebærer, at der er personale til stede, som kan støtte borgerne i at overgå til en passende videreindsats, fx psykiatrisk skadestue eller indlæggelse, hvis nødvendigt. Der bør også være en klar struktur for løbende opfølgning på borgerens situation, herunder revurdering efter hver overnatning for at sikre, at borgeren stadig er inden for målgruppen for akuttilbuddet.

Det bør forudsættes, at tilbuddene har de rette faglige kompetencer til både at håndtere akutte situationer i dagtimerne og i aften timerne. Formålet med overnatning er at forebygge genindlæggelser, og derfor kræver det særlige kompetencer at kunne yde den nødvendige støtte både i dag- og aften timerne, herunder koordinering med andre instanser som psykiatrisk skadestue og indlæggelse.

Skelnen mellem akuttilbud og botilbud:

For at undgå en forveksling mellem akuttilbud og botilbud, bør det sikres, at akuttilbuddene etableres adskilt fra eksisterende botilbud (jf. SEL §§ 107 og 108). Der bør ikke trækkes personaleressourcer fra botilbuddene til akuttilbuddene, da dette kan påvirke kvaliteten af begge tilbud. Det er vigtigt, at akuttilbuddene har de nødvendige ressourcer og struktur til at kunne håndtere den målgruppe, de er tiltænkt, uden at det går ud over andre sociale ydelser.

Specielle behov hos borgere med psykisk lidelse:

En særlig opmærksomhed bør rettes mod den gruppe borgere, der kan have behov for afrusning i forbindelse med stof- eller alkoholmisbrug. Det er vigtigt at overveje, om akuttilbuddene har de rette kompetencer og ressourcer til at håndtere abstinenser og afrusning. Der bør være klare retningslinjer for, hvordan sådanne behov håndteres, samt en afklaring af, hvem der har ansvaret for medicinering og lægelige beslutninger i forbindelse med stof- og alkoholforbrug.

Vi ser frem til at følge den videre proces og håber, at de nævnte overvejelser vil blive inddraget i den endelige udformning af loven.

Venlig hilsen

Elisabeth Adrian Ejsing

Jurist

Socialtilsyn Hovedstaden

Rådet for Socialt Udsatte

Dato: 5.12.2024

HØRINGSSVAR VEDR. FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM SOCIAL SERVICE OG LOV OM RETSSIKKERHED OG ADMINISTRATION PÅ DET SOCIALE OMRÅDE.

Rådet takker for høringen.

Vedr. del 1: Hjemmel til overnatning på sociale akuttilbud

Rådet tilslutter sig lovforslaget med følgende bemærkning:

Mulighed for overnatning kan være en relevant del af et akuttilbud til borgere med psykiske lidelser. Det er dog vigtigt at understrege, som det også fremgår af lovforslagets bemærkninger, at akuttilbud ikke må blive en erstatning for egentlige behandlingstilbud, såsom indlæggelse i behandlingspsykiatrien eller midlertidige botilbud §107, og heller ikke hverken kan eller skal erstatte §110 tilbud. Derfor er rådet positive overfor, at der i lovforslaget er en begrænsning på antallet af sammenhængende overnatninger i et akuttilbud.

Vedr. del 2: Hjemmel til bortvisning fra herberger mv. efter servicelovens §110

Rådet kan ikke tilslutte sig lovforslaget og har følgende bemærkninger:

Boformer efter §110 er samfundets nederste sikkerhedsnet og enhver borger skal have mulighed for at få akut husly og beskyttelse. Bortvisning bør kun finde anvendelse, efter alle andre muligheder er udtømte, og bør betragtes som en tvangshændelse.

Klageret betyder ikke, at bortvisningen får opsættende virkning. Dette skønnes heller ikke hensigtsmæssigt, hvis der er tale om en borger med en adfærd, der er farlig for borgeren selv, for andre beboere eller for personalet. Klager giver mulighed for at rette op på fejl i institutionernes praksis og er derfor et vigtigt værktøj til at sikre retssikkerhed. Da de ikke har opsættende virkning, er gevinsten ved at klage dermed lille for udsatte borgere, der i forvejen klager mindre over afgørelser end andre. Der kan derfor være grund til at formode, at klager er utilstrækkelige til at rette op på fejl i praksis på §110 tilbud. Derfor foreslår rådet, at klageretten suppleres med monitorering af antallet af gange, hvor et §110-tilbud anvender retten til bortvisning, samt med stikprøveundersøgelser af bortvisningsgrundlag. I tilfælde af overdrevet brug på enkelte tilbud, bør socialtilsynet have mulighed for at give påbud.

Rådet bemærker i øvrigt, at det er helt afgørende, at der er §110-tilbud, der kan rumme selv meget udsatte borgere. I opfølgningen på hjemløsereformens kapacitetsanalyse, skal der derfor tages højde for, at der er relevant kapacitet af §110-pladser til forskellige grupper af hjemløse borgere, herunder dem med meget komplekse problemer. Disse målrettede tilbud skal følgelig indeholde tilsvarende relevante kompetencer, rammer osv.

Endeligt bemærker rådet, at problemer med de meget udsatte borgere på boformer ofte skyldes mangel på pladser og utilstrækkelig indsats i psykiatrien. Dette bør der tages højde for ved at

prioritere bedre adgang og behandling for socialt udsatte mennesker i psykiatrien i forbindelse med udrulningen af 10årsplanen for psykiatri.

Vedr. del 3: Mulighed for handlekommuneskift under ophold på herberger mv. efter §110

Rådet tilslutter sig lovforslaget med følgende bemærkninger

Forslaget retter op på, at muligheden for handlekommuneskift i forbindelse med udskrivning fra §110 utilsigtet forringes som følge af hjemløse reformen. Forslaget ændrer dog ikke på, at aftaler om handlekommuneskift er frivillige for kommunerne, samt at en gruppe hjemløse fortsat vil være fastlåst i lange herbergsophold, fordi de ikke ønsker hjælp i deres handlekommune. Der vil være brug for yderligere initiativer til at afhjælpe dette problem.

Samtidig skal der gøres opmærksom på, at der udestår løsninger på andre utilsigtede problemer i forbindelse med hjemløse reformen. Forslaget løser især ikke det alvorlige problem, at refusionsomlægningen ikke omfatter de borgere i hjemløshed, som ikke er indskrevet på et §110-tilbud. Hjemløse, som sover på gaden eller sofaer, modtager derfor i for ringe omfang en Housing First-indsats med bolig og bostøtte.

Med venlig hilsen

Kira West

Formand for Rådet for Socialt Udsatte

Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att.: Bente Brandborg beb@sm.dk
Joakim Holst Nicolaisen jhon@sm.dk

4. december 2024

Høringssvar Sagsnr. 2024-545

Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

1. Mulighed for overnatning efter SEL § 82c.

LOCHI kvitterer positivt for, at denne mulighed etableres på de beskrevne præmisser.

2. Hjemmel til bortvisning fra herberger m.v. efter servicelovens § 110

LOCHI støtter det fremsatte forslag og kvitterer positivt for, at begreberne afklares, så der ved påklage sondres mellem indskrivninger, udskrivninger og bortvisninger.

Bortvisninger optræder, når der er tale om vold og trusler om vold rettet mod andre borgere, medarbejdere og omgivelserne.

Det skal fremhæves, at bortvisninger ofte følges op af en nærmere defineret karantæneperiode, mhp. at boformen på et senere tidspunkt kan genoptage samarbejdet med borgeren.

3. Mulighed for handlekommuneskifte under ophold på herberg m.v. efter SEL § 110

LOCHI støtter principielt forslaget. Det er dog med en vis betænkelighed, at de konkrete aftalers detaljeringsgrad overlades entydigt til de kommuner, der skal indgå aftalen, fordi når to kommunale parter skal indgå en konkret aftale med en borger om handlekommuneskifte med borgerens samtykke, vil der principielt kunne udformes flere forskellige aftaler. To kommuner kan f.eks. have et stort antal forskellige aftaler om borgere på forsorgshjem og herberger. Der peges for en forenkling i form af en standardisering f.eks.:

- Hvornår skal aftalen senest være indgået ift. en estimeret udflytningsdato?
- Kan der være en form for fortrydelsesret fra den ene eller begge kommunale parter, hvis aftalens indhold viser sig ikke at holde, eller hvis forudsætningerne ændrer sig?
- Hvordan skal kommunerne forholde sig, hvis en borger både trækker sit samtykke tilbage og skifter mening flere gange?

Borgere omfattet af § 110 udviser ofte ambivalent adfærd, hvilket bl.a. kan komme til udtryk ved hyppigt at skifte mening til kommunalt tilhørsforhold, udflytningsmuligheder, adressevalg osv. Derfor er det væsentligt at få afklaret, om borgerens tilbagetrækning af samtykke har juridisk gyldighed, når en aftale allerede er indgået med en boform. Uden en præcis afklaring kan borgeren reelt opnå en slags veto ved gentagne gange at ændre holdning til, hvilken kommune vedkommende ønsker at flytte til.

Hvis en borger trækker sit samtykke tilbage efter en indgået aftale om udflytning, og borger derefter ønsker at flytte til en tredje kommune, opstår spørgsmålet, om den oprindelige udflytningskommune, der indgik aftalen, pådrager sig en handle- og betalingsforpligtigelse over for en borger, som kommunen oprindeligt ikke havde en forpligtigelse over for. Det ønskes belyst, hvordan denne problemstilling skal håndteres.

Vi vil ligeledes fremhæve, at indgåelse af en aftale om handlekommuneskifte medfører en opgaveglidning mellem de to involverede kommuner.

Ressourcemæssigt vil kommunerne skulle forholde sig til, at den oprindelig opgave forskydes til en anden kommune. Har Ministeriet overvejet de økonomiske konsekvenser af dette ift. en ressourceudligning? Hvis ikke, anbefaler vi, at dette bliver taget med i overvejelserne.

LOCHI har ikke yderligere at bemærke.

LOCHI indgår gerne i drøftelser om, hvordan eventuelle problemstillinger kan håndteres.

Venlig hilsen

Jakob May
Formand

København, den 4. december 2024

Høringssvar – Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Ændring af reglerne om sociale akuttilbud, reglerne vedrørende klageadgang ved bortvisning fra herberger m.v. samt udvidelse af muligheden for handlekommuneskift for borgere på herberger m.v.)

BL har den 6. november 2024 modtaget høring over forslag til lov om ændring af reglerne for sociale akuttilbud, reglerne vedrørende klageadgang ved bortvisning fra herberger mv. samt udvidelse af muligheden for handlekommuneskift for borgere på herberger m.v. fra Social- og Boligministeriet.

Den foreslåede løsning har til formål at sikre, at en eventuel tilflytningskommune kan opnå refusion på den evidensbaserede støtte i egen bolig. Det sker ved, at tilflytningskommunen overtager ansvaret for udskrivning, handleplan for borgeren osv. forud for udflytningen.

Det er positivt, at der gøres tiltag for at løse udfordringer, når borgere krydser kommunegrænser og for at sikre, at borgerne i videst mulige omfang får den rette bostøtte. Det er dog usikkert, om en tilflytningskommune vil have incitament til at indgå aftale med borgeren og den nuværende handlekommune om at overtage rollen som handlekommune.

Lovforslaget mangler afklaring af, hvilken kommune der har ansvaret for at tilbyde en borger en almindelig bolig, hvis borgeren er visiteret til et botilbud af en kommune og derved har fået en folkeregisteradresse i en anden kommune.

Hidtil har det været praksis, at handlekommunen havde ansvaret for at finde en permanent boligløsning, hvad enten det handlede om en borger indkvarteret på herberg, krisecenter eller andre typer af tilbud i en anden kommune. Nu oplever vi en uenighed mellem nogle kommuner om, hvilken kommune der har ansvaret for at stille en boligløsning til rådighed, når borgeren har fået en folkeregisteradresse uden for den oprindelige handlekommune på et herberg, krisecenter, botilbud eller lignende. Dette ses også i tilfælde, hvor den oprindelige handlekommune har forestået visitationen til botilbuddet.

Som dette er oplyst for os, skyldes det formuleringen af retssikkerhedslovens § 9, stk. 3. Denne fastslår, at en handlekommune forsat har ansvaret for en borger, der visiteres til eller indskrives sig på forskellige botilbud i forhold til betaling og støtte. Det er imidlertid ikke entydigt afklaret, hvilken kommune der har ansvaret for et tilbud om en efterfølgende varig boligløsning. Her vælger nogle kommuner nu at fastholde, at ansvaret for at tilbyde varig boligløsning påhviler den kommune, hvor borgeren faktisk opholder sig, dvs. efter botilbuddets adresse, uanset hvem der har haft ansvaret for visitering. Det betyder, at når en borger har ophold betalt af en handlekommune i et tilbud i en anden kommune, bliver det "tilbudskommunen", der får ansvaret for den varige boligløsning.

BL vil i denne sammenhæng gøre opmærksom på, at borgere kan komme i klemme, fordi de ikke ved en akut indkvartering på fx herberg eller krisecenter var opmærksomme på, at de

skulle have evt. fremtidige boligløsninger fra en ny kommune.

Samtidig vil "tilbudskommunen" ikke have et incitament til at tilbyde en boligløsning. Dels betaler handlekommunen for opholdet på botilbuddet, dels vil tilbudskommunen uanset statsrefusion få en udgift til bostøtte i en bolig i kommunen. Servicelovstilbud er meget uens placeret på tværs af landet. Fx rummer 58 af landets kommuner et herberg. Der bør tages højde for dette i en løsning.

Uklarheden om ansvaret for boliganvisning er uhensigtsmæssig, og vi skal derfor opfordre til, at lov om retssikkerhed tilrettes for at løse de skitserede problemstillinger.

BL har herudover ikke yderligere bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Bent Madsen
Adm. direktør

Til Social- og Boligministeriet

København, december 2024

Høringssvar vedrørende:

Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

Kirkens Korshær takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Mennesker i hjemløshed skal kunne klage over bortvisninger fra herberger

Kirkens Korshær er stærk modstander af forslaget om at fjerne hjemløses ret til at klage over bortvisninger fra herberger.

Som en organisation, der driver herberger, er Kirkens Korshær dog også helt enige i ministeriets vurdering af, *"at en bortvisning er en mulighed, som boformsleder har i forhold til at kunne reagere straks og uden unødigt ophold med henblik på at kunne sikre ro og orden, hvis en beboer fx udøver vold eller optræder truende og evt. udadreagerende overfor øvrige beboere eller personale på herberget, og at det typisk vil være tilfælde, hvor beboeren således forbryder sig mod eventuelle ordensregler på herberget"*.

Det er vigtigt, at vi har mulighed for at bortvise beboere fra vores herberger. Særligt i en tid, hvor vi ulykkeligtvis oplever, at meget udsatte mennesker med farlig adfærd bliver udskrevet fra psykiatrien til herberger, fordi psykiatrien er presset.

Men det forhold ændrer ikke på, at en herbergsbeboer, der bliver bortvist, skal have mulighed for at klage over bortvisningen til Ankestyrelsen.

Vi kan – og skal - på én og samme tid sikre, at en leder kan bortvise beboere samtidig med, at den bortviste har mulighed for at klage over bortvisningen til Ankestyrelsen.

Kirkens Korshær understreger derudover, at det virker modstridende, at regeringen, som netop nu arbejder for at sikre værdighed for de mest udsatte mennesker i Danmark, samtidig foreslår at forringe mennesker i hjemløsheds adgang til at klage og dermed deres retssikkerhed.

Mulighed for refusion i forbindelse med skift af handlekommune

Kirkens Korshær bakker op om den foreslåede bestemmelse om at give mulighed for handlekommuneskift under ophold på herberger, som medfører, at den nye handlekommune kan få refusion for udgifter til bostøtte efter servicelovens §85a.

Kirkens Korshær er enige i, at det er nødvendigt at sikre, at kommunerne har et økonomisk incitament til at hjælpe mennesker i hjemløshed i egen bolig med den nødvendige støtte.

Kirkens Korshær er 450 ansatte og 9000 frivillige, som blandt andet driver varmestuer, herberger og genbrugsbutikker med glæde. Vores arbejde er baseret på det kristne menneskesyn og støttes af stat og kommuner, men finansieres grundlæggende af private midler, doneret af mennesker, som tror på den store værdi af de små, gode øjeblikke.

Kirkens Korshær opfordrer i den forbindelse til, at lovgivningen bliver ændret yderligere, så kommunerne også får et økonomisk incitament til at hjælpe mennesker i hjemløshed, der ikke har været forbi et herberg, efter Housing First-metoden, som fx gadesovere og sofasurfere.

Derudover er der behov for at løse udfordringen med manglen på boliger, der er til at betale, når det midlertidige huslejetilskud udløber. Så mennesker i hjemløshed får en reel mulighed for at gøre en bolig til et varigt hjem. Kirkens Korshær opfordrer til, at ordningen bliver forlænget og evt. vurderes hvert andet år.

Kirkens Korshær står naturligvis til rådighed for yderligere uddybning.

Med venlig hilsen

Jeanette Bauer

Chef for Kirkens Korshær

**KIRKENS
KORSHÆR**

Nikolaj Plads 15
1067 København K
tlf. 33121600
kk@kirkenskorshaer.dk

www.kirkenskorshaer.dk

Kirkens Korshær er 450 ansatte og 9000 frivillige, som blandt andet driver varmestuer, herberger og genbrugsbutikker med glæde. Vores arbejde er baseret på det kristne menneskesyn og støttes af stat og kommuner, men finansieres grundlæggende af private midler, doneret af mennesker, som tror på den store værdi af de små, gode øjeblikke.

Advokatrådet

**ADVOKAT
SAMFUNDET**

Social- og Boligministeriet

KRONPRINSESSEGADE 28

1306 KØBENHAVN K

TLF.: 33 96 97 98

DATO: 4. december 2024

SAGSNR.: 2024 - 3317

ID NR.: 1058614

beb@sm.dk

jhon@sm.dk

Høring - udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om administration på det sociale område (SM Id nr.: 935219)

Ved e-mail af 6. november 2024 har Social- og Boligministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Ad hjemmel til bortvisning fra herberger:

Regeringens mål om regelforenkling er i sig selv prisværdigt, da dette gerne skulle højne retssikkerheden for den enkelte.

Det fremgår af lovforslaget, at klageadgangen til Ankestyrelsen over afgørelser om bortvisning fra herberger vil bortfalde.

Afskæring af en eksisterende klageadgang vil efter Advokatrådets opfattelse udgøre en forringelse af retssikkerheden, og det bemærkes, at det i dette tilfælde sker for en gruppe meget udsatte borgere. Det kan være en særdeles indgribende beslutning for en udsat borger at blive bortvist fra et herberg.

Ændringen er i lovforslaget begrundet med, at en boformsleders afgørelse om bortvisning ikke bør kunne påklages til Ankestyrelsen, da bortvisning er en mulighed, som boformslederen har i forhold til at kunne reagere straks og uden unødigt ophold, hvis en beboer f.eks. udøver vold, optræder stærkt truende, eller på anden grov måde, selv inden for de vide rammer, der nødvendigvis må være på

et herberg mv., har handlet på en måde, der er uforeneligt med fortsat ophold på herberget mv.

Når der indføres regler, som udgør en forringelse af retssikkerheden for den enkelte, bør der som minimum være en væsentlig begrundelse herfor, hvilket efter Advokatrådets opfattelse ikke ses at være tilfældet her. Boformslederen vil – selv med en bevarelse af klageadgangen – fortsat kunne træffe afgørelse om bortvisning, hvor boformslederen anser dette for nødvendigt, da afgørelsen ikke vil have opsættende virkning, jf. retssikkerhedslovens § 72, stk. 1.

Det er Advokatrådets opfattelse, at muligheden for at efterprøve en afgørelse alt andet lige sikrer en større kvalitet i afgørelsen.

Med venlig hilsen

Andrew Hjuler Crichton
Generalsekretær

3. december 2024

Høringssvar til lovforslag om ændringer af serviceloven og retssikkerhedsloven

SBH takker for muligheden for at afgive høringssvar. Vi vil i det følgende fokusere på de foreslåede ændringer, med særlig vægt på reglerne for bortvisning fra herberger.

1. Hjemmel til, at lederen af et akuttilbud kan tilbyde op til tre overnatninger på akuttilbud.

SBH har ingen bemærkninger.

2. Fjernelse af borgerens ret til at klage over bortvisning fra herberger m.v.

Overordnet vurderer SBH, at lovforslaget bidrager til klare rammer for lederens muligheder for at reagere hurtigt og effektivt i tilfælde af alvorlige hændelser, som kan true sikkerheden og trivslen for både beboere og personale. Det er afgørende, at ledelsen har det nødvendige handlingsrum til at sikre et trygt og velfungerende miljø på herbergerne.

Vi er enige i, at bortvisning som en akut og nødvendig beslutning ikke bør kunne påklages til Ankestyrelsen. En klageadgang kan hæmme lederens mulighed for en hurtig og nødvendig reaktion i tilfælde af vold, trusler eller anden grov adfærd, som gør et fortsat ophold uforeneligt med sikkerheden og trivslen på herberget.

Bekymringer vedrørende Retssikkerhed

SBH ønsker dog at understrege, at borgerens retssikkerhed er afgørende i forbindelse med bortvisning. Selvom vi anerkender, at lovforslaget fremhæver kravene om saglighed og proportionalitet, savner vi en mere konkret beskrivelse af, hvordan disse principper sikres i praksis, når klageadgangen fjernes. Det er vigtigt at sikre, at bortvisning alene sker på et objektive og retfærdigt grundlag. For eksempel bør en bortvisning ikke kunne begrundes i en urimelig restriktiv husorden, der ikke står i forhold til borgerens adfærd. Ligeledes bør en bortvisning ikke finde sted, hvis der reelt er tale om en udskrivning, fordi borgeren ikke længere falder inden for målgruppen for tilbuddet. I sådanne tilfælde vil det skabe en problematisk situation, hvis borgeren fejlagtigt bortvises frem for korrekt udskrevet med klageadgang jf. udkast til ny lovgivning.

SBH finder det afgørende, at der etableres en mekanisme, som sikrer saglighed og proportionalitet i afgørelser, når borgerens adgang til at klage fjernes. Dette vil skabe tillid til, at afgørelser træffes på et objektive og velovervejede grundlag.

3. Mulighed for, at borgeren kan skifte handlekommune under ophold på herberger m.v.

SBH støtter forslaget om at muliggøre aftaler om handlekommuneskift, når en borger ønsker at flytte til en anden kommune. Dette bidrager til at sikre stabilitet og adgang til nødvendig støtte, herunder bevilling af paragraf 85A bostøtte, inden udflytningen. Samtidig understøtter det kommunernes mulighed for refusion, hvilket er afgørende for bevilling og en smidig proces.

SBH stiller sig naturligvis gerne til rådighed for yderligere drøftelser.

Med venlig hilsen

Mads Edwards
Formand for bestyrelsen

Social- og boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om administration på det sociale område

Dansk Sundhed og Velfærd (DSV) har modtaget udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. DSV er en branchesektion under Dansk Industri (DI), som samler private virksomheder indenfor sundhed og velfærd.

Forslaget indeholder tre ændringer til lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. DSV er overordnet positive overfor lovændringerne, da det vil gøre det nemmere for kommuner og sociale tilbud at hjælpe borgere, der bor eller har boet på et herberg. Herunder afgiver vi bemærkninger til de foreslåede ændringer.

Hjemmel til at lederen af et akuttilbud kan tilbyde overnatning på akuttilbud

DSV finder det positivt, at man med lovforslaget vil skabe lovhjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at lederen af et akuttilbud kan tilbyde op til tre overnatninger på akuttilbud. Det vil både lovliggøre en praksis, som allerede eksisterer i flere kommuner og hjælpe personer, som har akut brug for støtte og omsorg. DSV forventer, at det vil afværge unødvendige indskrivninger af mennesker, som efter en kortvarig akutperiode ikke længere er i målgruppen for servicelovens § 110.

Fjernelse af borgerens ret til at klage over bortvisning fra herberger m.v.

DSV anerkender, at fjernelse af borgerens klageret i tilfælde kan være hensigtsmæssig, da bortvisning oftest sker i situationer, hvor relationen mellem borger og herberg er blevet så belastet, at der er behov for at reagere straks. Det gælder især i bortvisningssager, hvor trusler, vold eller anden problematisk adfærd har truet personalets og de øvrige beboeres sikkerhed.

Dansk Sundhed og Velfærd er dog bekymret for, at fjernelse af klageretten kan blive brugt uhensigtsmæssig. Når ledere af herberg træffer beslutning om bortvisning, så kan der forsat ske fejl eller være mangler i behandlingen af sagen. I de tilfælde har det negative konsekvenser for beboernes retssikkerhed, hvis de ikke kan klage over afgørelsen. Derfor foreslår Dansk Sundhed og Velfærd, at beboere skal have mulighed for at klage til Ankestyrelsen efter deres bortvisning.

Borgere skal kunne skifte handlekommune under ophold på herberger m.v.

DSV hilser forslaget velkommen. Vores medlemmer på socialområdet oplever, at mange borgere fra mindre kommuner forsøger at komme væk fra deres tidligere negative netværk, kriminalitet eller misbrug efter ophold på herberg. Det vil derfor være en stor fordel for borgerne at kunne skifte handlekommune og dermed få mulighed for en frisk

start i en ny kommune. Derfor er det fornuftigt at give borgerens nye kommune incitament til at tilbyde hjælp i form af bostøtte efter servicelovens § 85 a.

DSV står til rådighed for uddybende kommentarer og videre dialog.

Med venlig hilsen

Astrid Standly Henriksen

Sekretariatsansvarlig for Dansk Sundhed og Velfærd, en del af DI

SANDs høringssvar til udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Ændring af reglerne om sociale akuttillbud, reglerne vedrørende klageadgang ved bortvisning fra herberger m.v. samt udvidelse af muligheden for handlekommuneskift for borgere på herberger m.v.)

SAND – De hjemløses landsorganisation takker for høringsskrivelsen. Vi har delt vores besvarelse op i de 3 dele lovforslaget består af.

1. Hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at lederen af et akuttillbud kan tilbyde op til tre overnatninger på akuttillbud

Det er en god idé at lade kommunerne kunne tilbyde overnatninger på et akuttillbud til borgere med et behov for det.

Vi vil dog benytte lejligheden til at påpege kommunernes generelle tøven med at visitere borgere til et § 107 tilbud efter Serviceloven – med mindre borgeren kommer fra et § 110 tilbud og derfor er refusionsberettiget. Der er oftest uforholdsmæssige lang sagsbehandlingstid på visitationen til et § 107 tilbud og der er kommuner, der har ulovlige ventelister på § 107 tilbud. Derfor kan det være svært for et akuttillbud at videregive en borger til et § 107 tilbud indenfor 3 dage.

Ministeriet bør lave initiativer der forkorter sagsbehandlingstiden og sikre at der ikke er ventetid på at flytte ind på et § 107 tilbud, og på et § 108 tilbud, for den sags skyld.

2. Fjernelse af borgerens ret til at klage over bortvisning fra herberger m.v.

Det er en dårlig idé at fjerne hjemløses ret til at klage over bortvisning fra herberger og forsorgshjem. Vi har sammen med Stenbroens jurister nøje redegjort for hvorfor i et brev til Social – og boligministeren d. 26. oktober 2023. Det vedhæftes høringssvaret.

De argumenter er stadig valide. Her et udpluk:

- Borgerens mulighed for at klage over en bortvisning, står ikke i vejen for at herbergslederen kan opsætte generelle regler for botilbuddet eller for, at herbergslederen kan bortvise beboere og på denne måde varetage sit personales og beboernes sikkerhed.
- Det er af stor betydning for udsatte borgeres retssikkerhed og værdighed, at der er mulighed for *efterfølgende* at klage over en bortvisning og få taget stilling til, om afgørelsen var lovlig.
- Herberger er lavtærskelstilbud for de allermest udsatte borgere i Danmark. Det er borgere som ofte har stof- og alkoholbrug, psykiske lidelser og voldsomme traumer, hvilket kan medføre en adfærd, som for nogen kan virke ubehagelig og utryg. Denne gruppe opholder sig ofte på herberger, fordi der ikke er andre steder, som kan rumme dem og deres komplekse udfordringer. Det er derfor afgørende, at tilbuddenes inklusionskriterier for indskrivning ikke også bliver eksklusionskriterier på de samme botilbud gennem en bortvisningspraksis, der ikke kan efterprøves.

Lovforslaget ændrer hverken praksis ved udskrivning eller retstilstanden

Begrundelsen for at fjerne klagemuligheden ved bortvisninger er mildest talt mærkværdig: *"Dette er begrundet i, at en bortvisning er en mulighed, som boformslederen har i forhold til at kunne reagere straks og uden unødigt ophold, hvis en beboer f.eks. udøver vold, optræder stærkt truende, eller på anden grov måde, selv inden for de vide rammer, der nødvendigvis må være på et herberg mv., har handlet på en måde, der er uforeneligt med fortsat ophold på herberget mv."*

Boformslederen har den mulighed i dag. Den bliver hverken forbedret eller forringet af at fjerne klageadgangen.

Selvom du i fremtiden ikke ville kunne klage over bortvisningen, skal boformeslederen stadig begrunde afgørelsen overfor borgerens hjemkommune og overfor den udsmidte beboer, hvis denne ønsker det. Den eneste forskel vil være, at borgeren ikke kan få en uafhængig instans til at vurdere om de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglighed, proportionalitet og ligebehandlingsprincippet er opfyldte.

Netop denne forvaltningsretlige grundsætning vil blive misrøgtet, hvis klageretten over bortvisninger fjernes.

SAND bliver kontaktet ca. 1 gang om ugen af herbergspersonale, der spørger hvordan loven på hjemløseområdet skal fortolkes. Det giver os en god fornemmelse af hvad der sker på boformerne. Men deres henvendelse er også et udtryk for at det er utydeligt, hvad der sker på området og et signal om at boformerne ikke er klædt på til at forvalte den magt de har.

F.eks. ser vi boformer, der afviser hjemløse på baggrund af tidligere indskrivinger, hvor borgere er blevet bortvist fra enten det aktuelle herberg eller fra et andet herberg. Episoder der ligger år tilbage om som derfor ikke kan give et retvisende øjebliksbillede af den hjemløses behov for hjælp og støtte. Og som ikke må bruges i vurderingen af om borgeren er målgruppe for tilbuddet.

SAND har igennem flere år været i dialog med SBH og LOCHI om vigtigheden af at få en praksis på området; for at finde ud af hvornår det er rimeligt og hvornår det er urimeligt at smide folk ud. Det kan kun lade sig gøre at fastlægge en rimelig praksis, hvis der er en velbeskrevet klagemulighed og en velfungerende klageinstans. Hverken det ene eller det andet er tilfældet i dag, men burde være en prioriteret opgave for en lovgivende magt, der værdsætter grundlæggende retsstatslige principper.

3. Mulighed for, at borgeren kan skifte handlekommune under ophold på herberger m.v.

SAND finder den foreslåede tilføjelse om handlekommuneskift positiv. Vi kan tilslutte os argumenterne for tilføjelsen af denne mulighed. Det er en god idé at der opsættes krav og betingelser for aftalen, f.eks. hvis borgeren fortryder at flytte til en ny kommune.

Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Ankestyrelsens svar på høring om udkast til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (SM Id nr.: 935219)

2. december 2024

J.nr. 24-111927

Social- og Boligministeriet har ved mail af 7. november 2024 bedt om Ankestyrelsens eventuelle bemærkninger til udkast til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Loft over taksterne for krisecentre og herberger m.v. og regler vedrørende klageadgang ved bortvisning fra herberger m.v.).

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

Ankestyrelsen har følgende bemærkninger:

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

Lovforslagets § 2, nr. 3, om en ny § 9, stk. 11, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid - reception:
man-fre kl. 9.00-15.00

Der fremgår af et foreslået nyt § 9, stk. 11, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (herefter retssikkerhedsloven), at borgerens handlekommune under opholdet i et tilbud efter § 110 i serviceloven kan aftale med den kommune, som borgeren ønsker at flytte til efter udskrivning, at sidstnævnte kommune bliver handlekommune for så vidt angår udskrivning fra tilbuddet efter servicelovens § 110, stk. 5, udarbejdelse af handleplaner efter servicelovens §§ 141 og 142, afgørelse om midlertidige og længerevarende botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108 samt hjælp efter servicelovens §§ 85 og 85 a.

Åbningstid - telefon:
man-tir kl. 9.00-15.00
ons lukket
tor-fre kl. 9.00-15.00

Ankestyrelsen er bekymret for de konsekvenser, det vil kunne få for borgerne og kommunerne, hvis kommunerne indgår aftale efter det foreslåede § 9, stk. 11, i retssikkerhedsloven.

Ved en sådan aftale får borgeren to handlekommuner i sager efter serviceloven. Det kan gøre det vanskeligt for kommunerne at sikre en sammenhængende og helhedsorienteret indsats over for borgeren, ligesom det kan være vanskeligt for borgeren at navigere i. Derudover vil muligheden for, at to kommuner på samme tid kan bevilge botilbud til borgeren, blive genindført.

Eksempel 1:

Borgeren indskrives på forsorgshjem i den kommune, der hidtil har været handlekommune for borgeren (A Kommune). A Kommune er handlekommune efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 1, under opholdet på forsorgshjemmet. Borgeren vil gerne bo i B Kommune, og kommunerne indgår aftale efter det foreslåede § 9, stk. 11, i den forventning, at borgeren ikke skal i botilbud eller have botilbudslignende hjælp i forlængelse af opholdet. Kommunerne har ikke fået indskrevet i aftalen, hvor længe den skal gælde, eller hvilke situationer der fører til aftalens ophør.

Uden aftale vil B Kommune blive handle- og betalingskommune efter § 9, stk. 1, når borgeren udskrives og tager ophold i egen bolig i B Kommune.

Indgår kommunerne en aftale efter det foreslåede § 9, stk. 11, under forsorgshjemsopholdet, vil kompetencen til at udskrive borgeren fra forsorgshjemmet efter § 110, stk. 5, udarbejde handleplaner efter servicelovens §§ 141 og 142, træffe afgørelse om midlertidige og længerevarende botilbud efter serviceloven samt træffe afgørelse om støtte efter servicelovens §§ 85 og 85 a, overgå til B Kommune. Kompetencen til at yde anden hjælp efter serviceloven forbliver hos A Kommune. Fra aftalens indgåelse har borgeren to handlekommuner efter serviceloven.

Vurderer B Kommune alligevel efter aftalens indgåelse, evt. fordi kommunen har fået yderligere oplysninger om borgerens støttebehov, at borgeren skal udskrives til et botilbud i B Kommune, eller medvirker B Kommune til, at borgeren får ophold i egen bolig med botilbudslignende støtte, forpligter kommunen derved A Kommune til at vedblive med at være handlekommune i sager efter serviceloven og almenboliglovens § 115, stk. 2 og 4, jf. § 105, stk. 2. Det følger af retssikkerhedslovens § 9, stk. 3. Dog kan A Kommune ikke yde hjælp efter de regler, der fremgår af pkt. 1-4 i det foreslåede § 9, stk. 11. Ligeledes vil A Kommune efter

udskrivningen blive pålagt en refusionspligt for B Kommunes udgifter efter de love, der fremgår af retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 1.

Borgeren har to handlekommuner efter serviceloven fra aftalens indgåelse, så længe borgeren er i tilbuddet eller et tilsvarende tilbud, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 4, eller indtil aftalen ophører.

Eksempel 2:

A Kommune er handlekommune forud for borgerens indskrivning på forsorgshjem i B kommune. A Kommune har dermed handlepligten i sager efter serviceloven og almenboliglovens § 115, stk. 2, og 4, jf. 105, stk. 2, under borgerens ophold på forsorgshjemmet. Det følger af retssikkerhedslovens § 9, stk. 3.

Borgeren ønsker at forblive i B Kommune efter udskrivning. Uden en aftale efter det foreslåede § 9, stk. 11, vil A kommune bevare sine forpligtelser, hvis kommunen bevilger ophold i botilbud efter fx servicelovens § 107 i B Kommune eller bevilger botilbudslignende hjælp i egen bolig, evt. i kombination med efterforsorg bevilget af forsorgshjemmets leder. B Kommune vil være handlekommune i forhold til anden hjælp, når borgeren flytter til kommunen.

Indgår kommunerne en aftale efter det foreslåede § 9, stk. 11, under forsorgshjemsopholdet, vil kompetencen til at udskrive borgeren fra forsorgshjemmet efter servicelovens § 110, stk. 5, udarbejde handleplaner efter servicelovens §§ 141 og 142, træffe afgørelse om midlertidige og længerevarende botilbud efter serviceloven samt træffe afgørelse om støtte efter servicelovens §§ 85 og 85 a, overgå til B Kommune. Kompetencen til at yde anden hjælp efter serviceloven forbliver hos A Kommune.

Borgeren har nu to handlekommuner efter serviceloven.

Hvis B Kommune bevilger botilbud eller botilbudslignende støtte i umiddelbar forlængelse af forsorgshjemsopholdet, følger det af retssikkerhedslovens § 9, stk. 4, at A Kommune vedbliver med at være handlekommune i sager efter serviceloven og almenboliglovens § 115, stk. 2, og 4, jf. 105, stk. 2, dog bortset fra hjælp efter pkt. 1-4 i det foreslåede § 9, stk. 11. Denne kompetence har B Kommune.

Ved at indgå en aftale i den situation, hvor borgeren har brug for botilbud eller botilbudslignende hjælp, får B Kommune udgifter til hjælp efter serviceloven, som kommunen ikke ville have haft uden en aftale.

I begge eksempler er der én kommune, der kan bevilge botilbud efter almenboligloven (A Kommune), og en anden kommune (B Kommune), der samtidig kan bevilge botilbud efter serviceloven. Derudover er der to forskellige kommuner, der kan yde hjælp efter hhv. servicelovens § 83 og § 85, da hjælp efter servicelovens § 83 ikke er omfattet af aftalemuligheden i den foreslåede § 9, stk. 11.

A Kommune afskæres samtidig fra at udarbejde handleplaner efter servicelovens §§ 141 og 142.

En ikke urealistisk situation er, at borgeren – efter ophold i botilbuddet eller i egen bolig med botilbudslignende hjælp – genindskrives på forsorgshjem. Da B kommune alene har kompetencen efter servicelovens § 110, stk. 5, må handle- og betalingspligten for selve opholdet, jf. § 110, stk. 1, være hos A Kommune.

Forsorgshjemmet skal efter servicelovens § 110, stk. 7, give borgerens handlekommune meddelelse om opholdet. Da borgeren har to handlekommuner efter serviceloven, efterlader det tvivl om, hvilken kommune meddelelsen skal gives til. Der kan også opstå tvivl om, hvilken kommune et refusionskrav skal rettes mod, hvis forsorgshjemmet ligger i C Kommune, og C Kommune har udgifter til hjælp efter de love, der fremgår af retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 1.

Under opholdet vil A Kommune være afskåret fra at udarbejde handleplaner efter servicelovens §§ 141 og 142. Derudover har borgeren nu tre handlekommuner.

Der kan også opstå andre situationer, hvor borgeren får tre handlekommuner.

Eksempel 3:

Som følge af en aftale indgået under forsorgshjemsopholdet, deler A Kommune og B Kommune handlepligten efter serviceloven. B Kommune tilbyder borgeren botilbud efter servicelovens § 107 i C Kommune, da B Kommune ikke har et egnet tilbud i egen kommune. Selvom borgeren har ønsket at bo i B Kommune, tager borgeren imod tilbuddet om botilbud i C Kommune. Der er medvirken fra B Kommune til opholdet i

botilbud i C Kommune. Kommunerne har ikke fået indskrevet i aftalen, hvor længe den skal gælde, eller hvilke situationer der fører til aftalens ophør.

A Kommune og B Kommune deler pligten til at yde hjælp efter serviceloven. A Kommune har derudover handlepligten efter almenboliglovens § 115, stk. 2, og 4, jf. 105, stk. 2. C Kommune har handlepligten efter andre regler. Det efterlader tvivl om, hvilken kommune, C Kommune skal rette sit refusionskrav mod.

Det er vores forventning, at kommunerne vil være tilbageholdende med at indgå aftaler efter den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 11.

Social- og Boligministeriet kan overveje, om hensigten om at sikre statsrefusion for hjælp efter servicelovens § 85 a bedre kan imødekommes ved at ændre reglerne om statsrefusion i serviceloven.

Vi forudsætter, at en aftale efter det foreslåede § 9, stk. 11, i lighed med aftaler efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 9, § 9 a, stk. 8, og § 9 c, stk. 12, ikke kan indbringes for Ankestyrelsen. Vi foreslår, at dette kommer til at fremgå af lovbemærkningerne.

Lovforslagets § 1, nr. 2, om ændring af klagereglen i servicelovens § 166

Ankestyrelsen forstår den foreslåede ændring sådan, at der ikke længere er klageadgang for bortvisninger efter servicelovens § 110.

Ankestyrelsen har noteret sig, at der således fortsat kan klages til Ankestyrelsen over eventuelle bortvisninger efter § 109.

Lovforslagets § 3, stk. 2, om en overgangsregel for behandlingen af klager over afgørelser om andet end indskrivning og udskrivning, der er truffet af boformslederen efter § 110, stk. 4, og som er indgivet før lovens ikrafttræden.

Det fremgår af overgangsbestemmelsen, at loven ikke finder anvendelse "for klager over afgørelser om andet end [Ankestyrelsens understregning] indskrivning og udskrivning, der er truffet af boformslederen efter § 110, stk. 4, og som er indgivet før lovens ikrafttræden", og at "[] for sådanne klager finder de hidtidig gældende regler anvendelse".

Ankestyrelsen bemærker, at styrelsen finder det uklart, hvilke klager der fortsat ønskes behandlet efter de hidtil gældende regler, idet styrelsen

samtidig bemærker, at begrebet "udskrivning" ifølge lovbemærkningerne også omfatter bortvisninger, jf. de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.2.

Som bestemmelsen er formuleret, vil Ankestyrelsen *ikke* skulle behandle klager over bortvisninger, der er indgivet før lovens ikrafttræden. Ankestyrelsen er ikke klar over, om det er hensigten, og styrelsen skal opfordre til, at bestemmelsen præciseres.

Venlig hilsen

Mette Brinch

21. november 2024

Kære Social- og Boligministerie

Vedr. Sagsnr. 2024-545: Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Ændring af reglerne om sociale akuttillbud, reglerne vedrørende klageadgang ved bortvisning fra herberger m.v. samt udvidelse af muligheden for handlekommuneskift for borgere på herberger m.v.)

Tak for muligheden for at kommentere på det fremsendte høringsmateriale. Dansk Psykiatrisk Selskab har følgende kommentarer til høringen:

Vedrørende punkt 2: Hjemmel Bortvisning fra herberger m.v. efter servicelovens § 110

I Dansk Psykiatrisk Selskab ser vi det ikke som en oplagt løsning til "...regelforenkling..." at afskære brugere fra klageadgang ved bortvisning, og mener ikke at denne skal ophøre med regelforenkling som eneste begrundelse.

I øvrigt har DPS ingen yderligere kommentarer til høringen.

Med venlig hilsen

På vegne af

Christian Legind

Næstforperson Dansk Psykiatrisk Selskab

Venlig hilsen

Dansk Psykiatrisk Selskab

Lene Tilgreen Nielsen

Administrativ konsulent

Kristianiagade 12

2100 København Ø

Tlf.: 3544 8132

E-mail: lt@dadl.dk

Web: www.dpsnet.dk

Dansk Psykiatrisk Selskab

www.dpsnet.dk

Forperson: Merete Nordentoft, e-mail: forperson@dpsnet.dk

Sekretær: Lene Tilgreen Nielsen: lt@dadl.dk

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om administration på det sociale område

Dato: 7. november 2024

Sags ID: SAG-2023-04904
Dok. ID: 3511789

E-mail: ANGI@kl.dk
Direkte: 3370 3242

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 2

KL takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til *forslag til Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Ændring af reglerne om sociale akuttillbud, reglerne vedrørende klageadgang ved bortvisning fra herberger m.v. samt udvidelse af muligheden for handlekommuneskift for borgere på herberger m.v.)*

Ændring af reglerne om sociale akuttillbud

KL finder det hensigtsmæssigt, at der, som det foreslås i det fremsatte lovforslag, sker en ændring i lov om social service vedr. reglerne om sociale akuttillbud. KL er af den opfattelse, at der fra kommunernes side er et ønske om at kunne tilbyde overnatning i sociale akuttillbud for borgere i målgruppen herfor.

KL bakker derfor op om, at der i § 82 c indsættes som stk. 3 og 4:

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at lederen af et akuttillbud i forbindelse af akut støtte, omsorg og rådgivning efter stk. 2 og efter en konkret vurdering kan tilbyde overnatning i maksimalt 3 på hinanden følgende nætter.

Stk. 4. Lederens afgørelse om overnatning efter stk. 3 kan ikke påklages til anden administrativ myndighed

KL anerkender, at der er behov for at fastsætte en grænse for antallet af på hinanden følgende overnatninger i akuttillbuddet. KL opfordrer dog til, at der løbende følges op på kommunernes erfaringer med at tilbyde maksimalt tre på hinanden følgende overnatninger, således at antallet af nætter på sigt kan justeres op til fx 5 eller 7 nætter såfremt kommunerne oplever et fagligt begrundet behov herfor.

KL opfordrer desuden til, at kommunerne fremadrettet med 10-årsplanen for psykiatri sikres finansiering til at kunne etablere og udbrede sociale akuttillbud således, at de sociale akuttillbud bliver tilgængelige for borgere i alle kommuner.

Øvrige bemærkninger

- I lovforslaget side 6 fremgår: *at sociale akuttillbud ikke skal træde i stedet for de behandlingstilbud, som den enkelte borger måtte have behov for, eller den hjælp og støtte, som borgeren i øvrigt er berettiget til efter serviceloven, ligesom sociale akuttillbud ikke kan træffe afgørelse om hjælp og støtte efter serviceloven. akuttillbuddet ikke træde i stedet for*

den rådgivning, hjælp og støtte, som borgeren skal modtage efter servicelovens bestemmelser, eller den behandling, som borgeren skal modtage i det socialpsykiatriske system.

- Det bør her tydeliggøres, at sociale akuttilbud heller ikke må træde i stedet for den behandling, rådgivning, hjælp eller støtte, som borgeren er berettiget til at modtage i den regionale psykiatri enten under indlæggelse eller ambulant, og at en borger/patient således ikke må udskrives tidligere end hvad vedkommende ellers ville være blevet det, fordi der er et socialt akuttilbud til rådighed i kommunen.

Reglerne vedrørende klage-adgang ved bortvisning fra herberger m.v.
KL har ingen bemærkninger.

Udvidelse af muligheden for handlekommuneskift for borgere på herberger m.v.

KL er tilfreds med at det bliver muligt for kommunerne at indgå frivillige aftaler om et skift af handlekommune i forhold til at kunne tilbyde borgere på herberg en handleplan således at hjælpen kan iværksættes ved borgerens indflytning i sin nye bolig, samt at det bliver muligt for den nye handlekommune at ansøge om refusion for den hjælp borgeren modtager i eget hjem.

Det har ikke været muligt at få KL's høringssvar politisk behandlet indenfor svarfristen. KL tager derfor forbehold for de økonomiske konsekvenser af forslaget samt evt. efterfølgende politisk behandling.

Dato: 7. november 2024

Sags ID: SAG-2023-04904
Dok. ID: 3511789

E-mail: ANGI@kl.dk
Direkte: 3370 3242

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 2